

LIFE Natura 2000
Value Crete

Ηράκλειο, 8 Οκτωβρίου 2018

Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Έργο σε τρεις πράξεις

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΔΑΛΑΚΑ

Στέλεχος ΜΟΔ, Μονάδα Τεχνικής Υποστήριξης για το περιβάλλον
Δ/νση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας, ΥΠΕΝ

Η έναρξη του έργου:

ν.2742/99

περιγραφή του σχήματος των Φορέων Διαχείρισης

Η έναρξη του έργου:

ν.2742/99

περιγραφή του σχήματος των Φορέων Διαχείρισης

1999: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου **Ζακύνθου**

2000: Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου **Σχοινιά-Μαραθώνα**

Η έναρξη του έργου:

ν.2742/99

περιγραφή του σχήματος των Φορέων Διαχείρισης

ν.3044/2002

δημιουργία 25 Φορέων Διαχείρισης

Η έναρξη του έργου:

ν.2742/99

περιγραφή του σχήματος των Φορέων Διαχείρισης

ν.3044/2002

δημιουργία 25 Φορέων Διαχείρισης

2009:

με ΠΔ η ίδρυση του ΦΔ Εθνικού Πάρκου **Τζουμέρκων Περιστερίου**
και **χαράδρας Αράχθου**

Η έναρξη του έργου:

ν.2742/99

περιγραφή του σχήματος των Φορέων Διαχείρισης

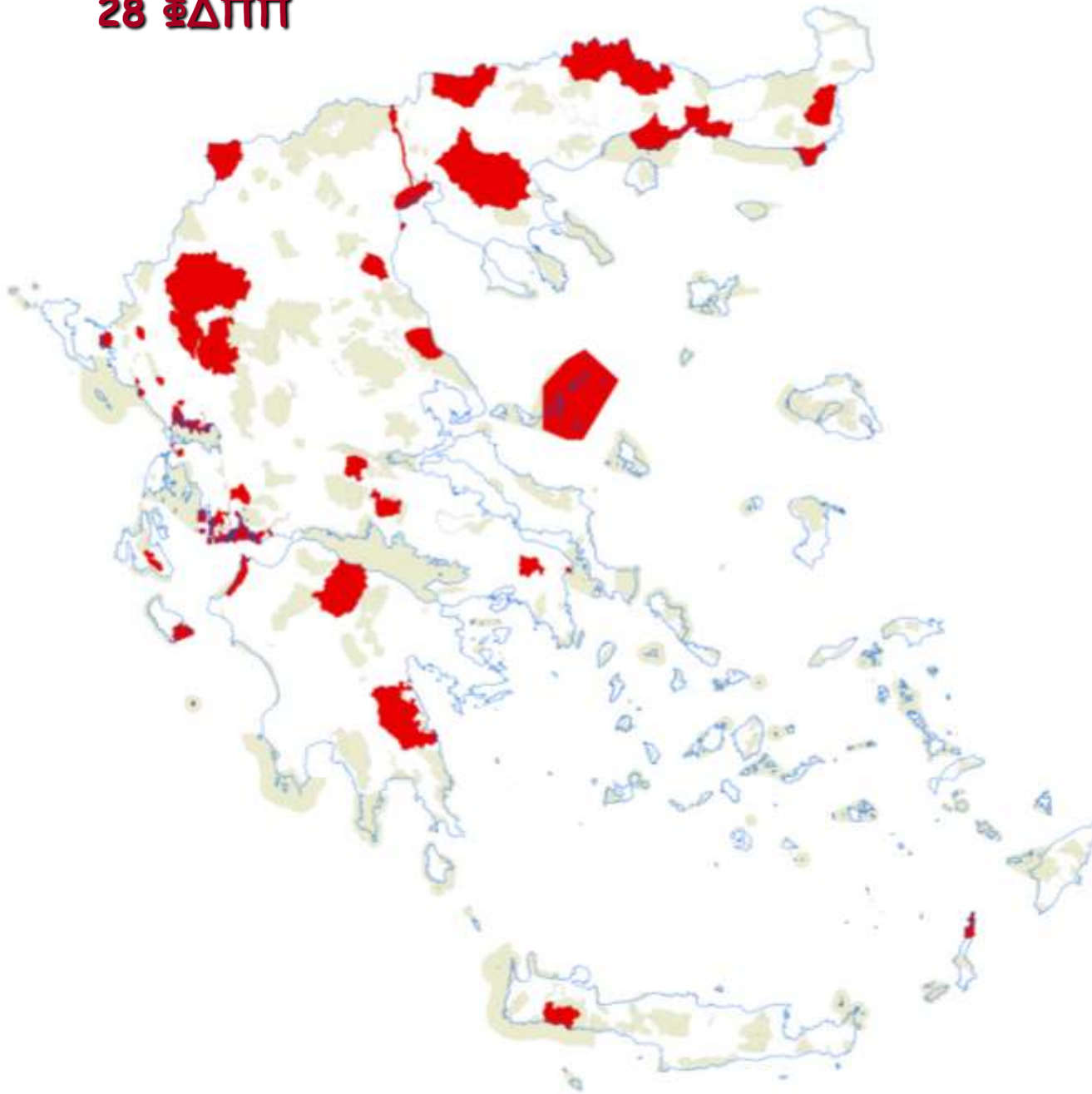
ν.3044/2002

δημιουργία 25 Φορέων Διαχείρισης

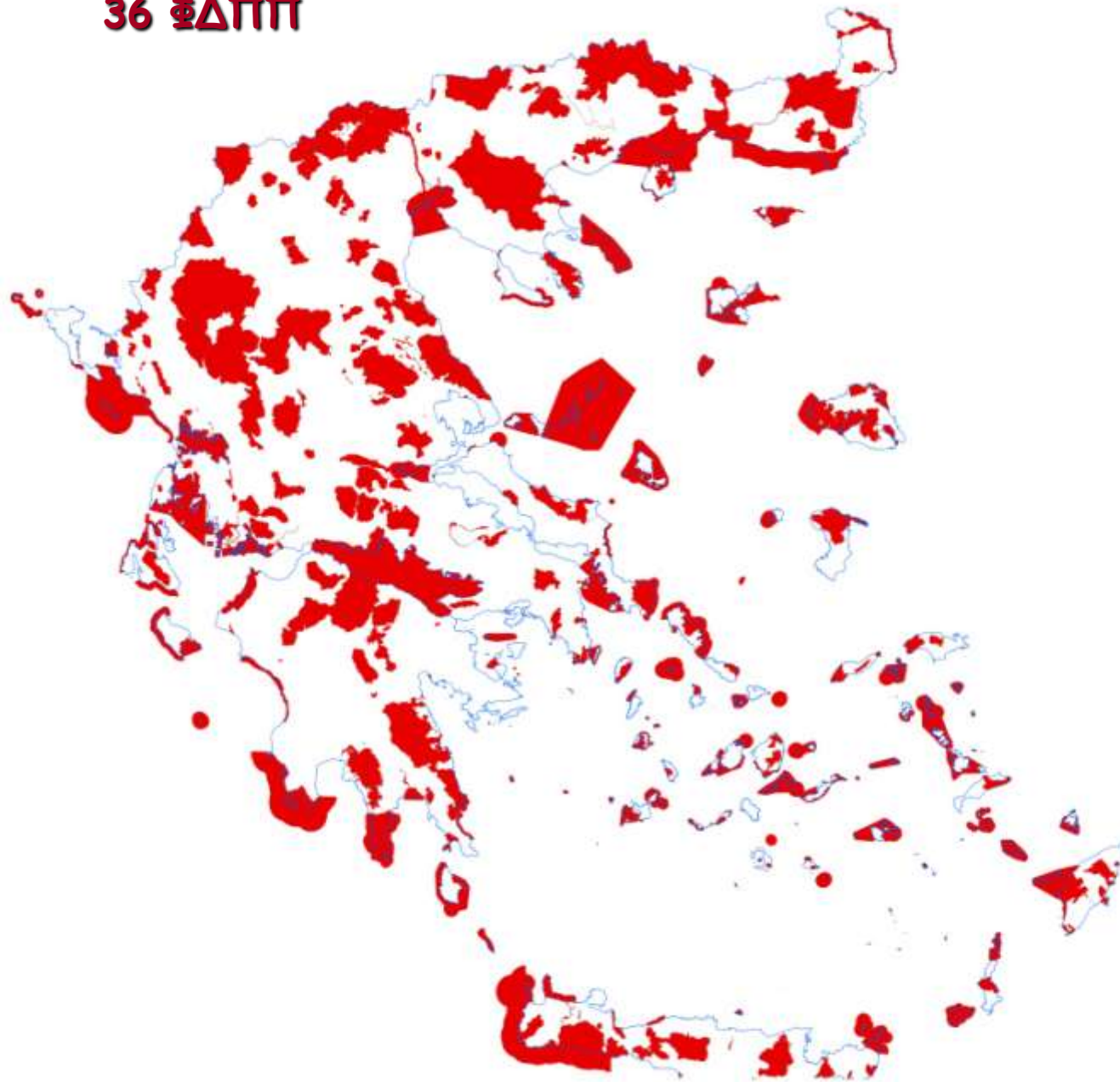
ν.4519/2018

δημιουργία 36 Φορέων Διαχείρισης

28 ΦΔΠΠ

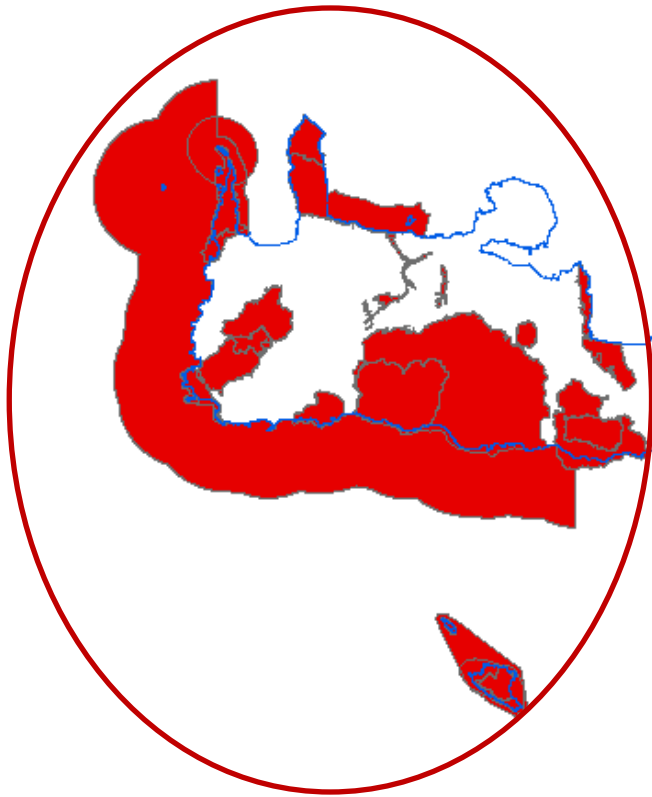
36 ΦΔΠΠ

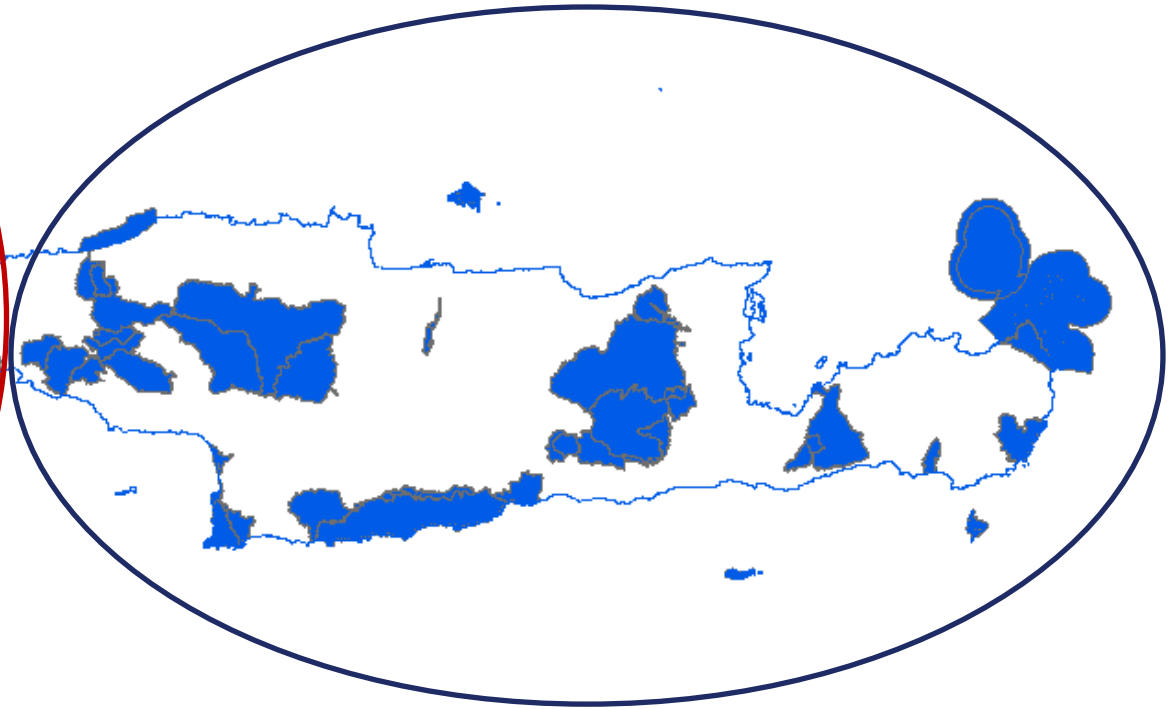

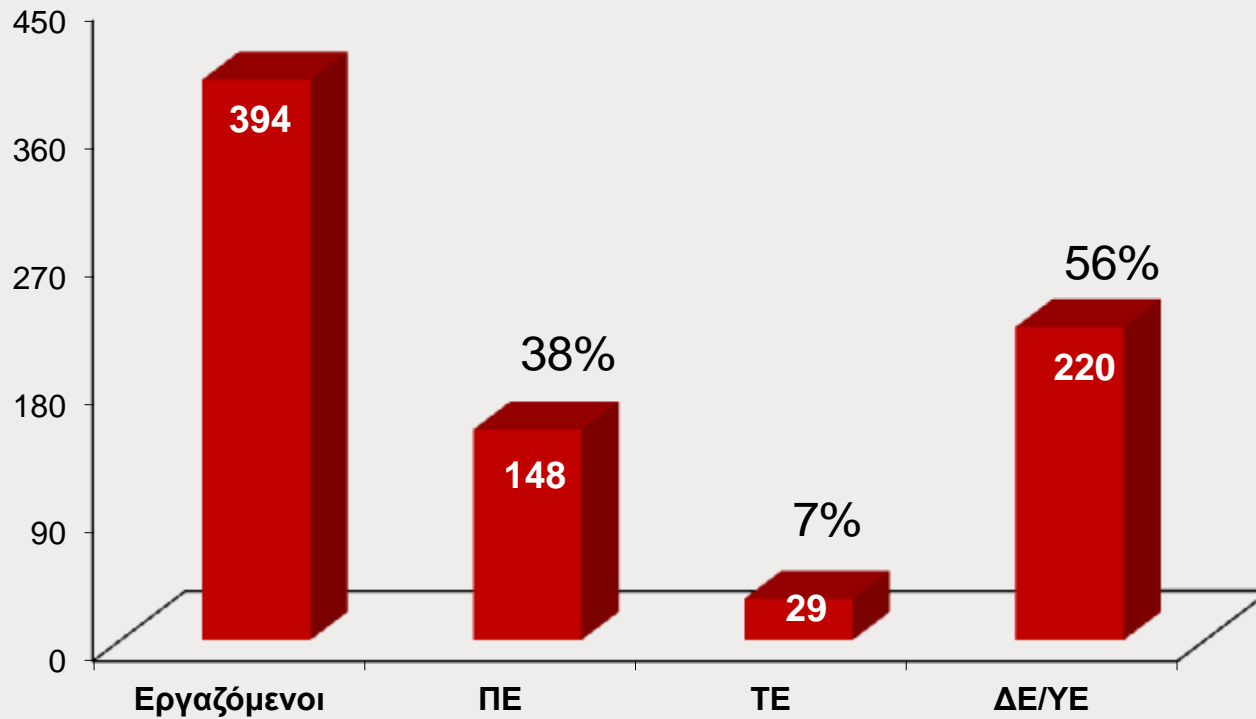
Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού
Σαμαριάς – Δυτικής Κρήτης

Φ. Δ. Προστατευόμενων
Περιοχών Κεντρικής και
Ανατολικής Κρήτης

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Δομή ΦΔΠΠ

ΔΣ 7 μέλές

με εκπροσώπους:

- Υπουργείου Περιβάλλοντος
- τοπικών παραγωγικών φορέων
- τοπικών Αρχών (Δήμος, Περιφέρεια)
- ΜΚΟ

μπορεί να συνιστώνται άμισθες συμβουλευτικές επιτροπές

Αρμοδιότητες

- Η επικαιροποίηση **σχεδίων διαχείρισης**
- Η ανεύρεση, διασφάλιση και αξιοποίηση **χρηματοδοτικών εργαλείων** για την προώθηση νέων τοπικών αναπτυξιακών προτύπων και δράσεων
- Η διάθεση και διαχείριση των **εσόδων** των ΦΔΠΠ για τους σκοπούς και τις αρμοδιότητές τους
- Η παροχή **γνωμοδοτήσεων** κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης
- Η **διαβούλευση** με την τοπική κοινωνία
- Η διαχείριση δημόσιων **εκτάσεων**, η αγορά και ενοικίαση ιδιωτικών
- Η υποστήριξη οικοτουριστικών **προγραμμάτων** - προώθησης τοπικών προϊόντων

Πού στηρίχθηκαν οι ΦΔ οικονομικά μέχρι σήμερα:

Ευρωπαϊκές συγχρηματοδοτήσεις :

2000-2006: Γ' ΚΠΣ (ΕΠΠΕΡ)

2007-2013: ΕΣΠΑ (ΕΠΠΕΡΑΑ)

2015-2018: Πράσινο Ταμείο - Τακτικός Π/Υ

2014-2020: ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΠΕΡΑΑ) + Τακτικός Π/Υ

Ποσά που απορροφήθηκαν

Ποσά που απορροφήθηκαν

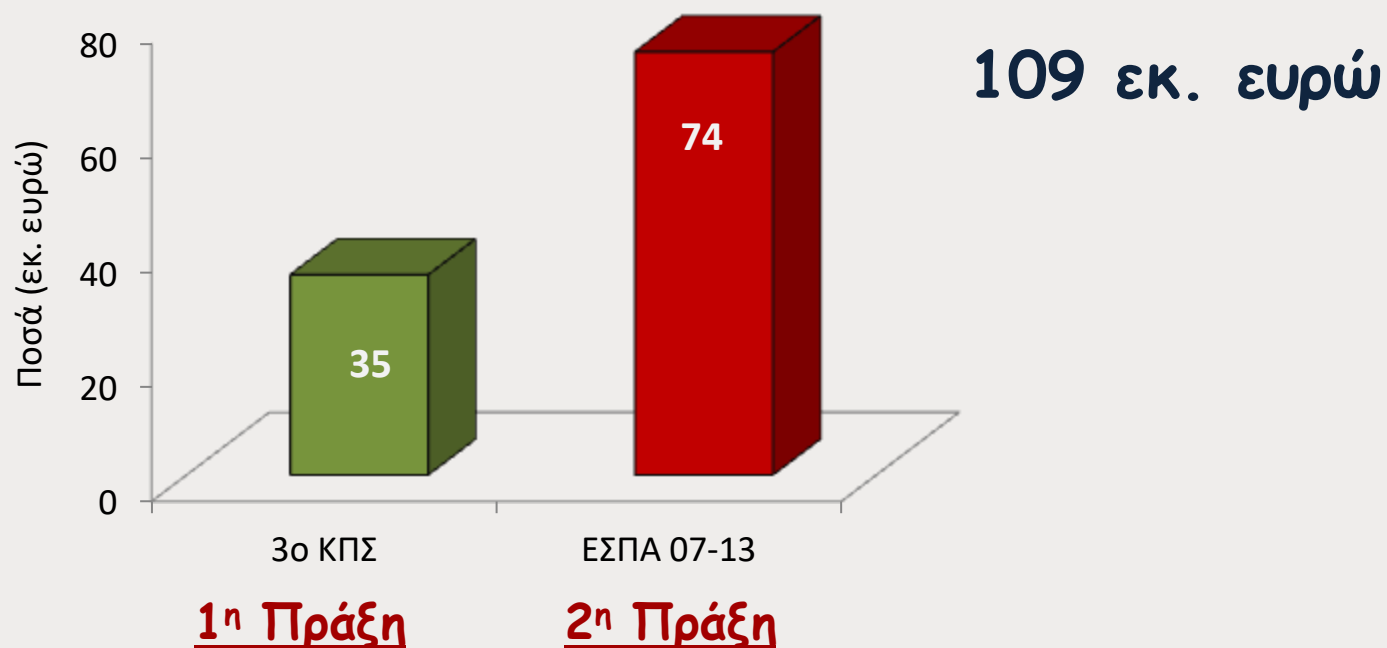
Ποσά που απορροφήθηκαν

Προσθέτοντας και τα ποσά για τις πυρκαγιές στην Πάρνηθα

Ποσά που απορροφήθηκαν

Προσθέτοντας και τα ποσά για τις πυρκαγιές στην Πάρνηθα

**Υποβάλλονται προτάσεις για Π/Υ 40 εκ ευρώ
στο ΥΜΕΠΕΡΑΑ**

28 εκ ευρώ για τους υφιστάμενους ΦΔΠΠ

11,5 εκ ευρώ για τους 8 νέους ΦΔΠΠ

**Υπάρχει δυνατότητα και για χρηματοδότηση από τα
Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)**

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

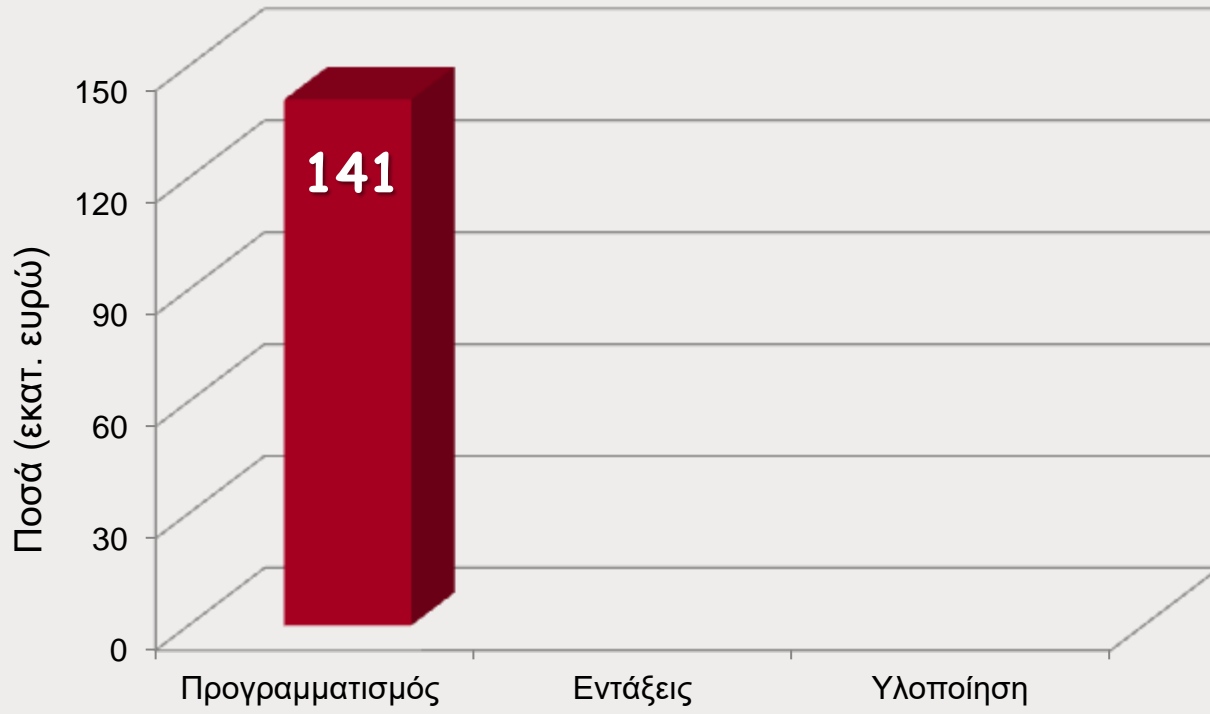
Διαδικασία:

Έκδοση πρόσκλησης, υποβολή προτάσεων, αξιολόγηση, υλοποίηση, παρακολούθηση, έλεγχος

Προβλήματα:

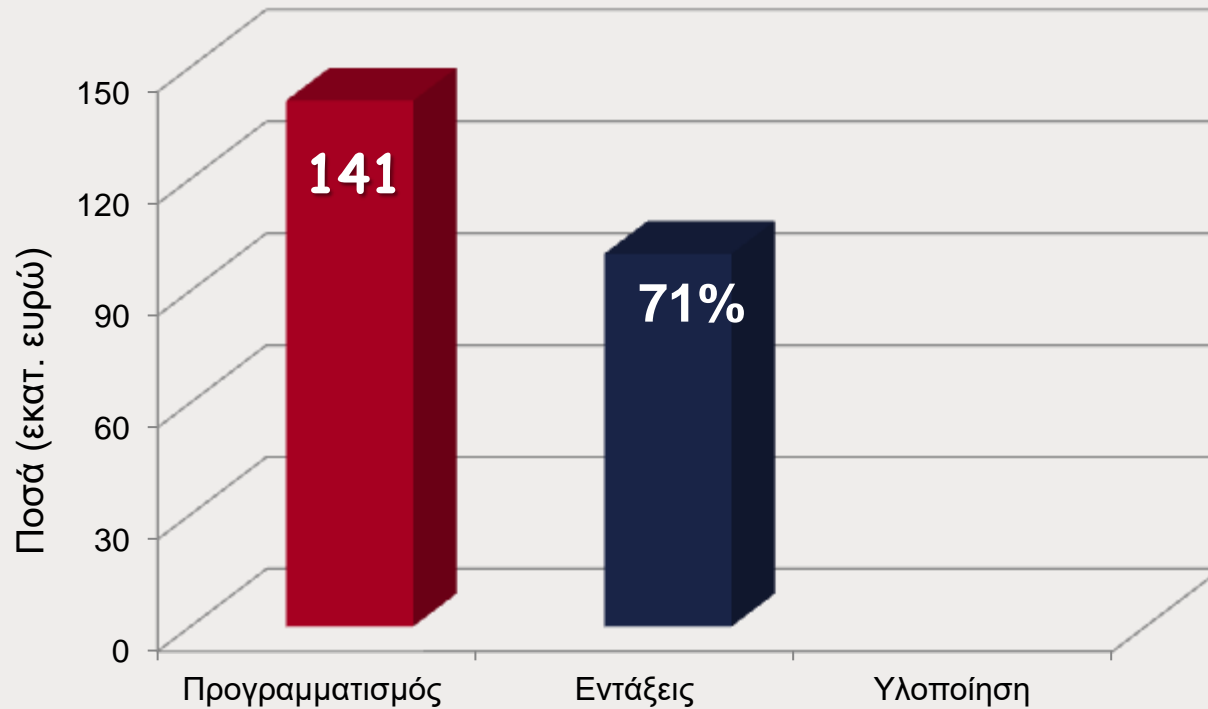
γραφειοκρατία, αλλαγές κανόνων, πολυπλοκότητα, ιδιαιτερότητες- αδυναμίες Φορέων-Υπηρεσιών, δυσκολίες πληρωμών από το ΠΔΕ, κρίση ...

Προτάσεις - Εγκρίσεις - Υλοποίηση

Προγραμματισμός για 141 εκ. ευρώ

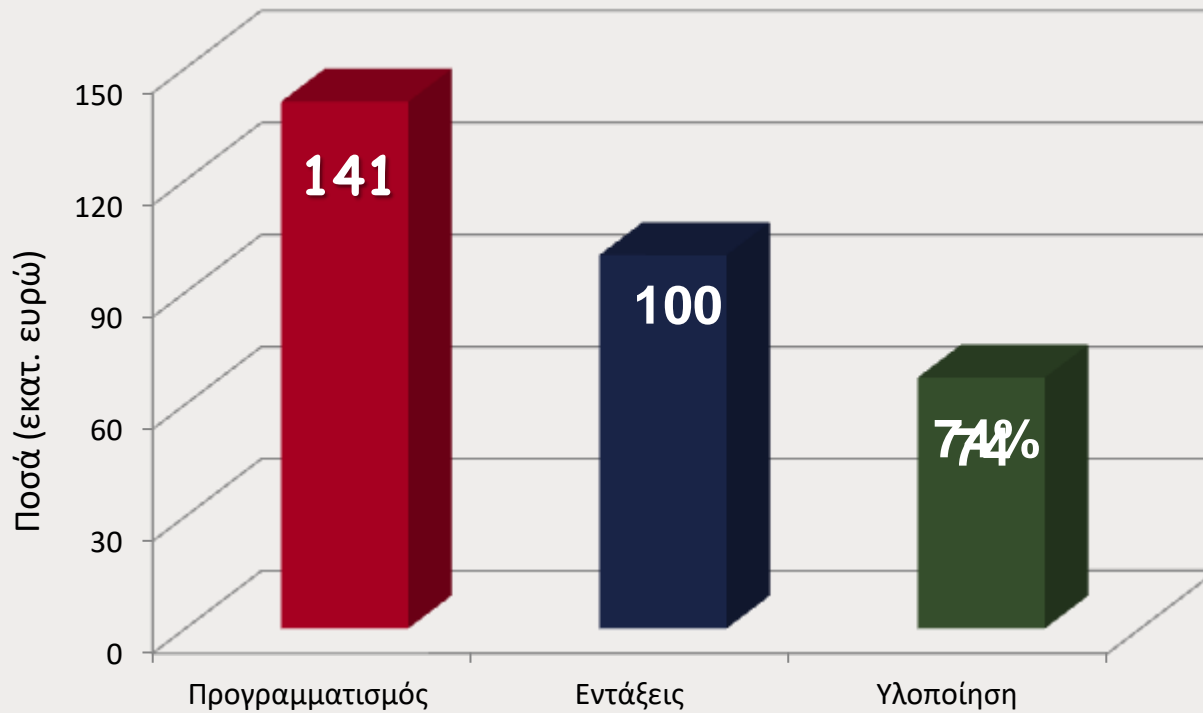
Προτάσεις - Εγκρίσεις - Υλοποίηση

Προγραμματισμός για 141 εκ. ευρώ

Ένταξη του 71% (100 εκ)

Προτάσεις - Εγκρίσεις - Υλοποίηση

Προγραμματισμός για 141 εκ. ευρώ

Ένταξη του 71% (100 εκ)

Υλοποίηση του 74% (74 εκ)

Τι έχουν κάνει μέχρι σήμερα οι ΦΔ

Πού εντοπίζονται οι ελλείψεις

Πού πρέπει να εστιάσουν στην παρούσα
προγραμματική

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ:

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

ΕΠΟΠΤΕΙΑ / ΦΥΛΑΞΗ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΕΡΕΥΝΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Λιμάνι Βόλου

215.748 μαθητές από
4.025 σχολεία

655 εκδηλώσεις
συμμετοχή 90.844 ατόμων

1.343 πινακίδες

Βελεστίνο

Αρμένιο

Φλαμούρι

1.043.403
αντίτυπα μόνο
η Ζάκυνθος

Περιοχή Μεγάλης βρύσης του
Μεγαλόβρυσου (Όρος Όσσα)

103 σποτ και ταινίες

Αιγιά

333.167 επισκέπτες
σε 42 Κ.Ε.

Ελευθέριο

157 ημερίδες
13 συνέδρια

Έλαφος

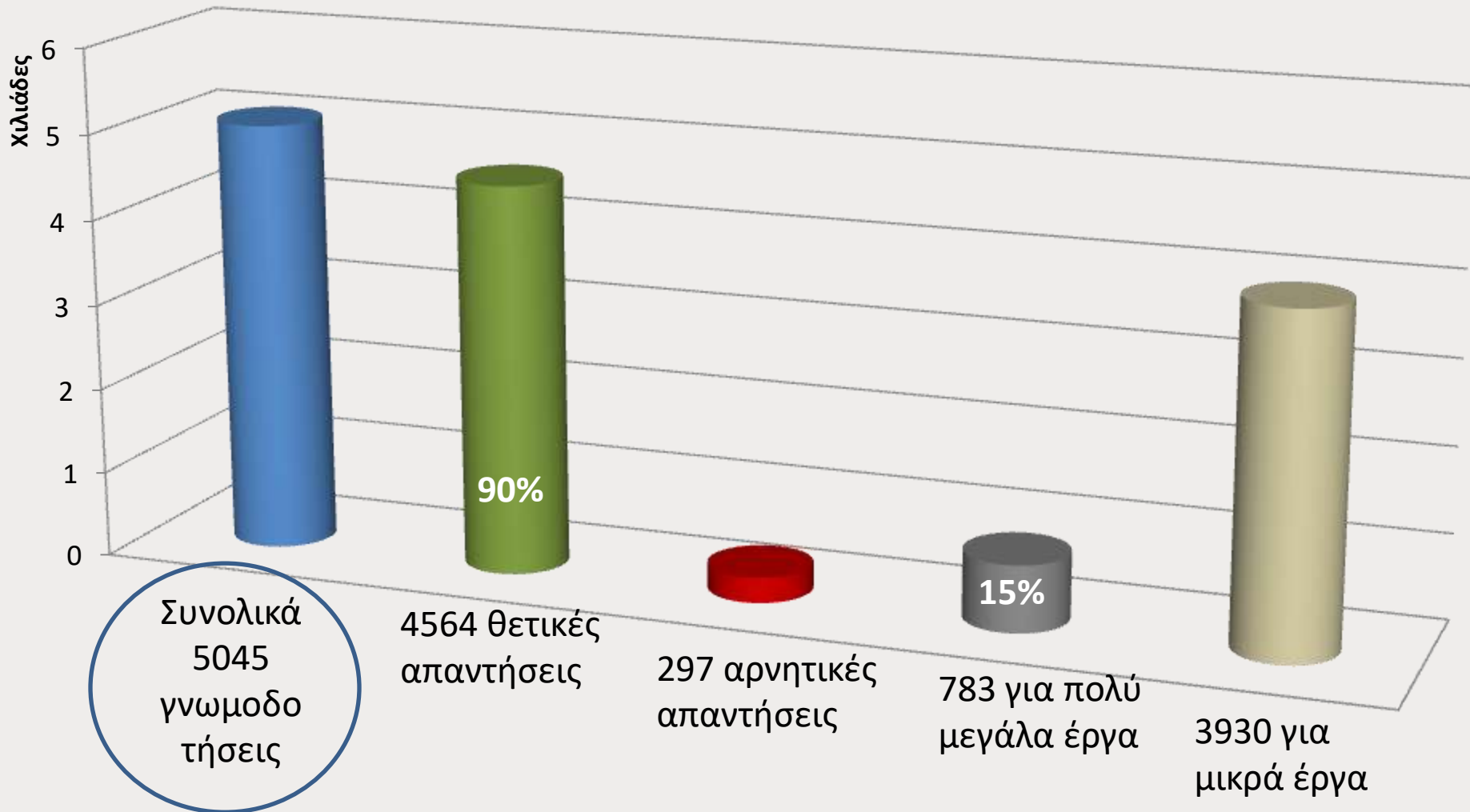
2.441.363 αντίτυπα

260 διαφορετικά
είδη εντύπων

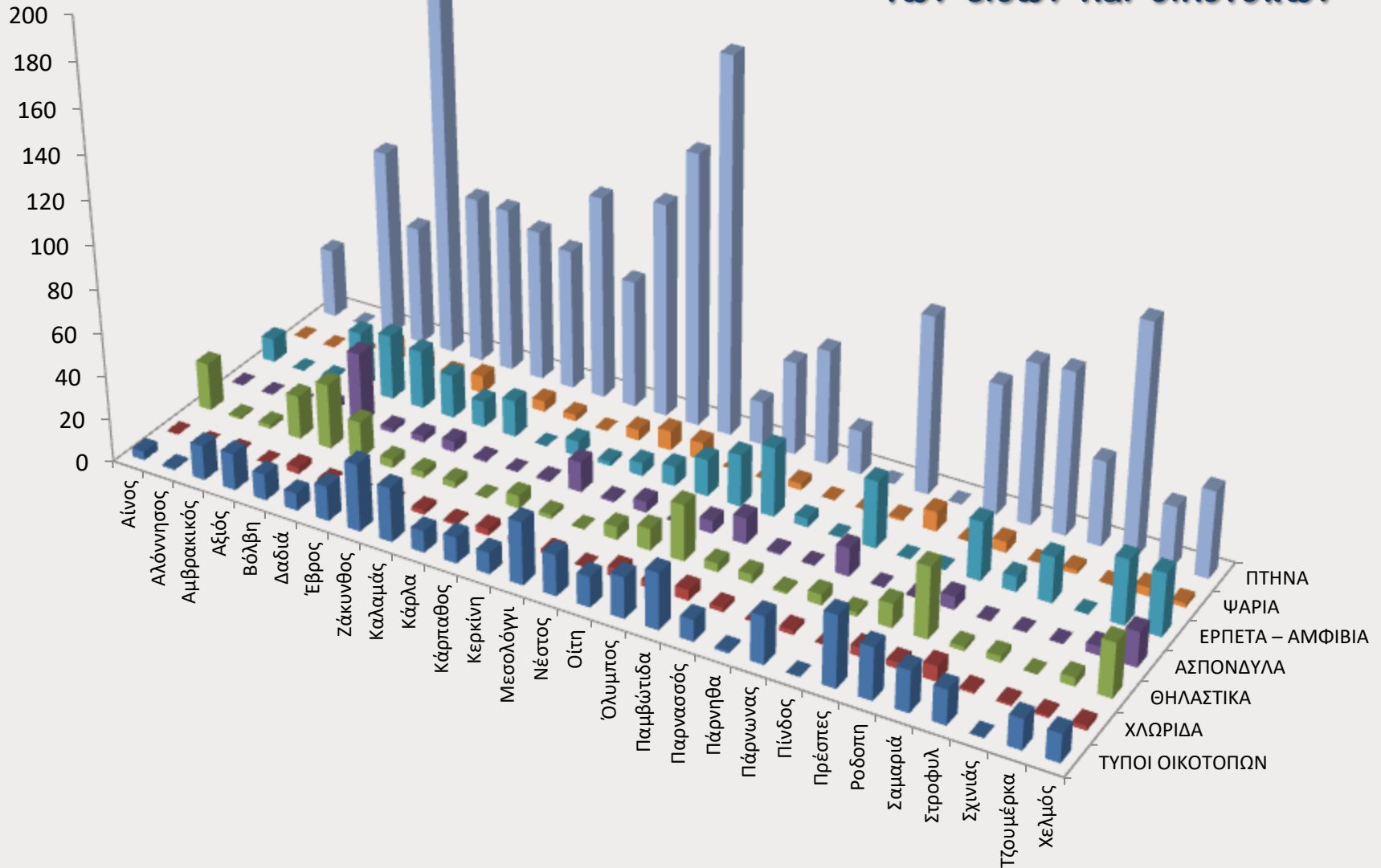
Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

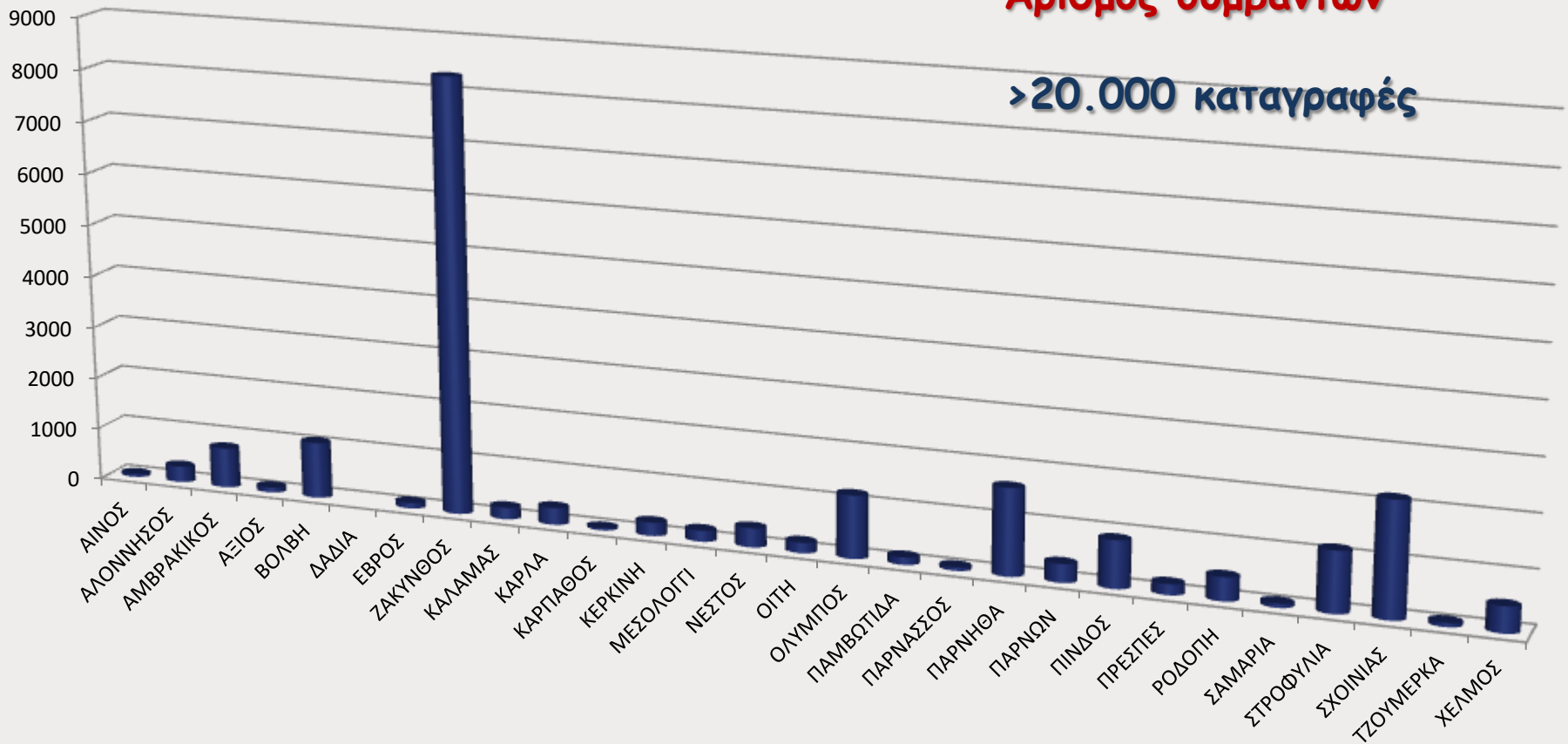
της κατάστασης διατήρησης των ειδών και οικοτόπων

ΦΥΛΑΞΗ

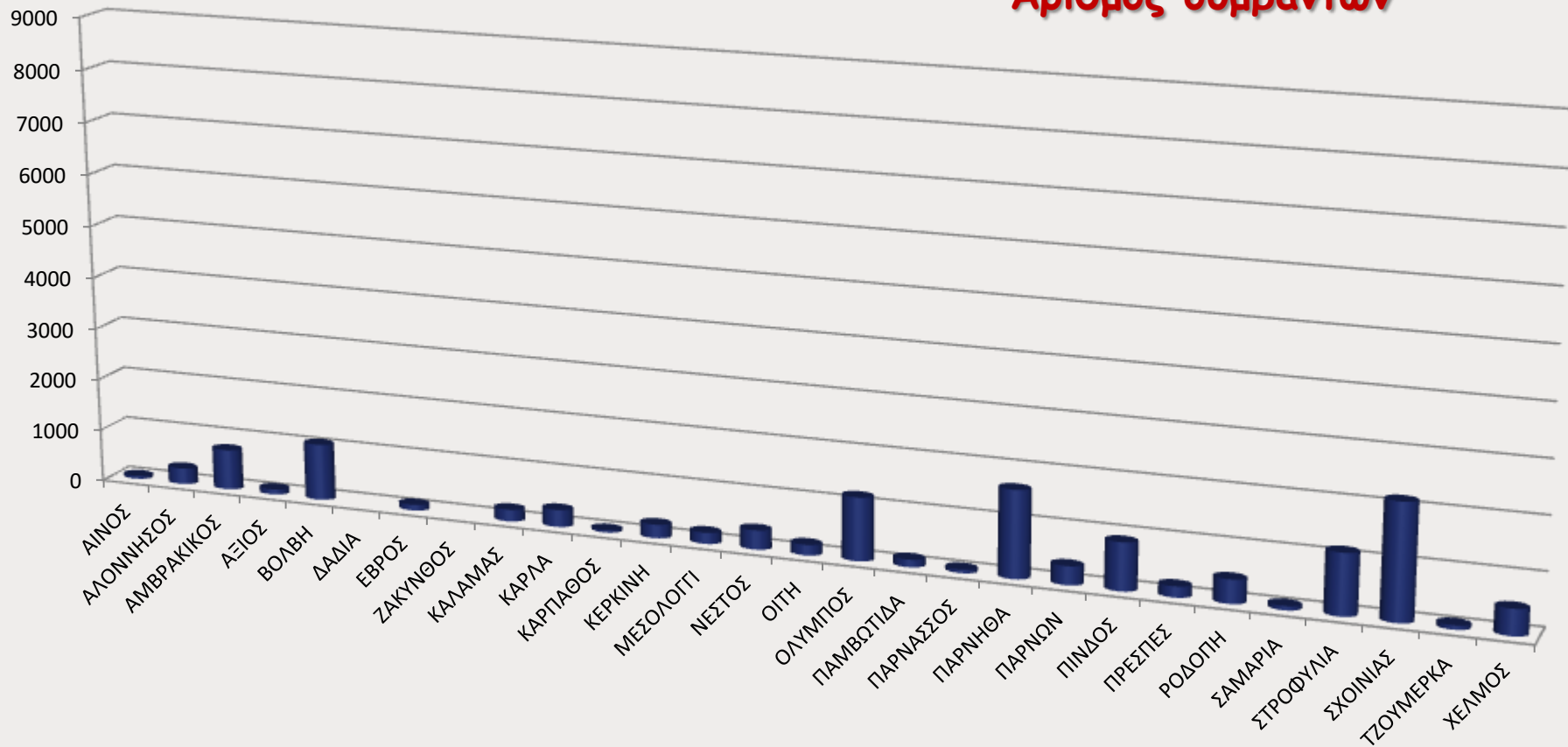
Αριθμός συμβάντων

>20.000 καταγραφές

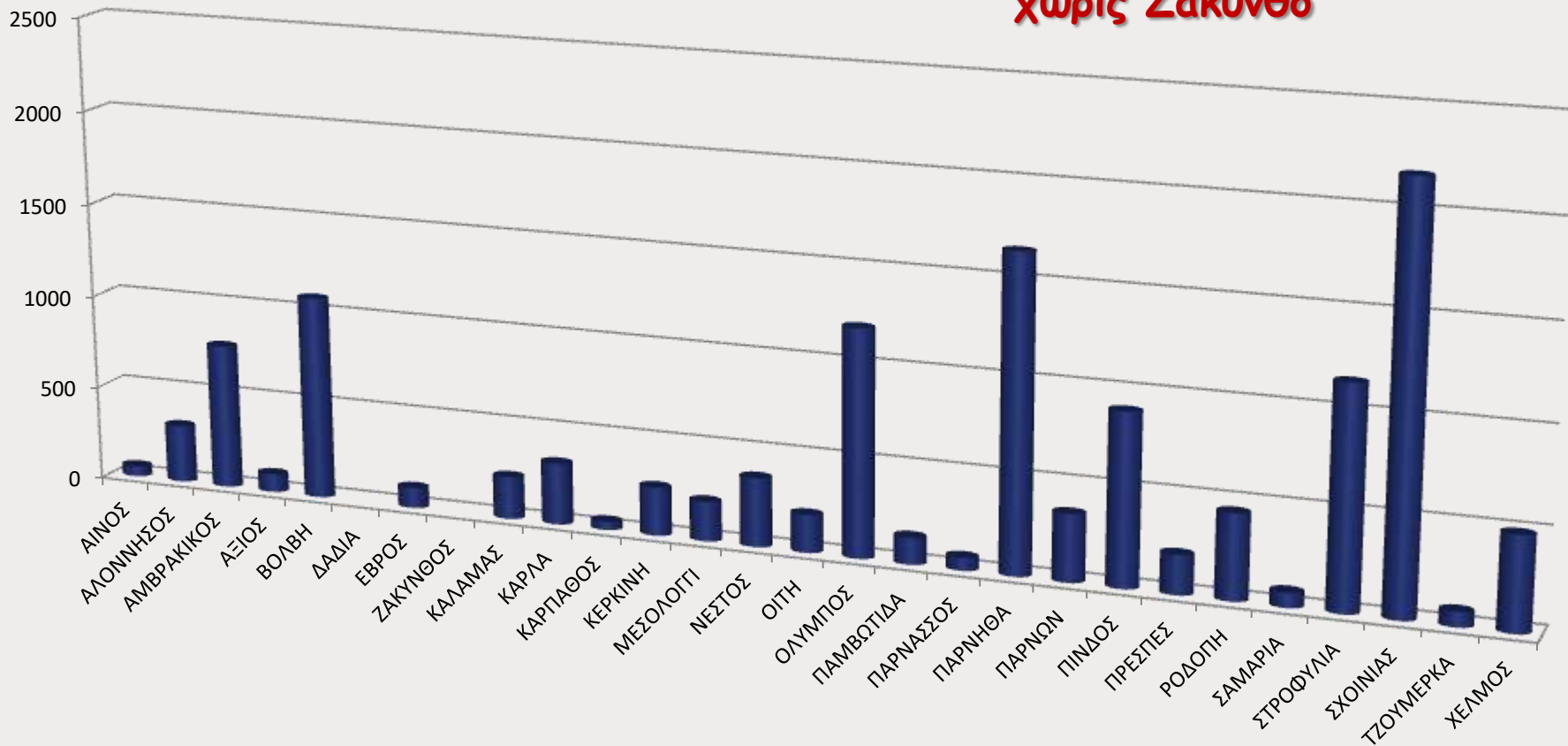
ΦΥΛΑΞΗ

Αριθμός συμβάντων

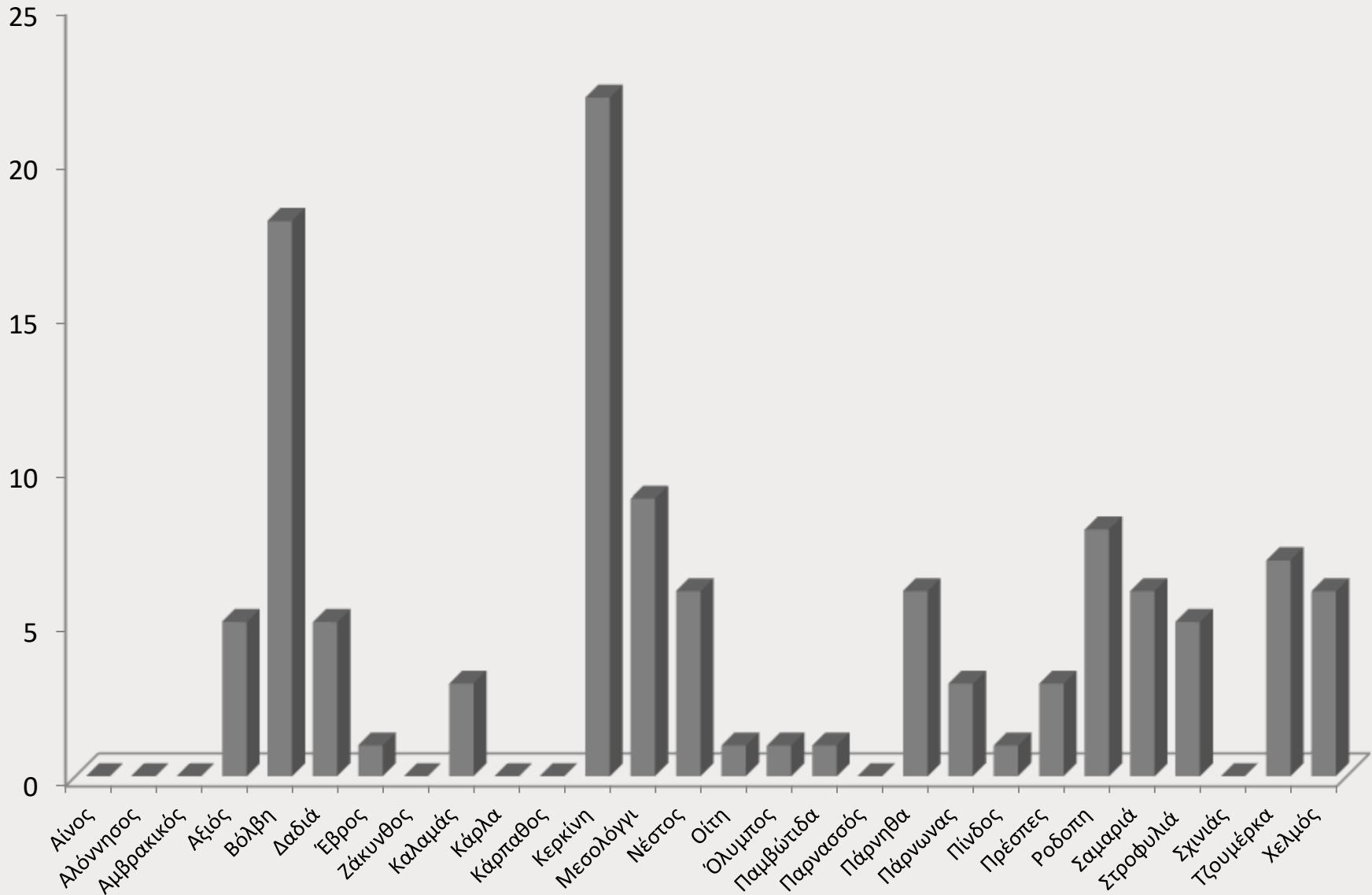

ΦΥΛΑΞΗ

χωρίς Ζάκυνθο

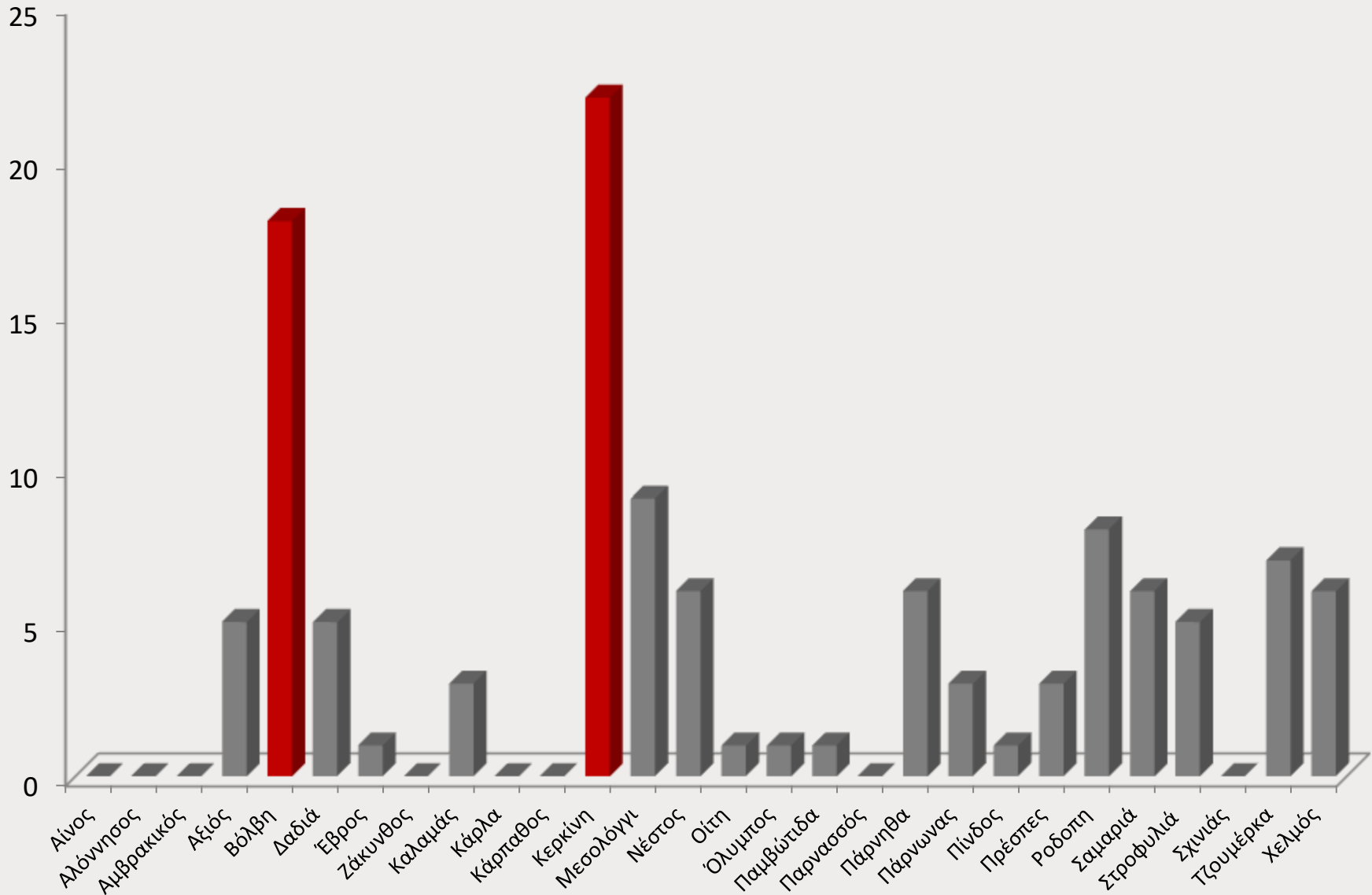

ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Δράσεις για την προστασία των πελαργών

ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΒΟΛΒΗ

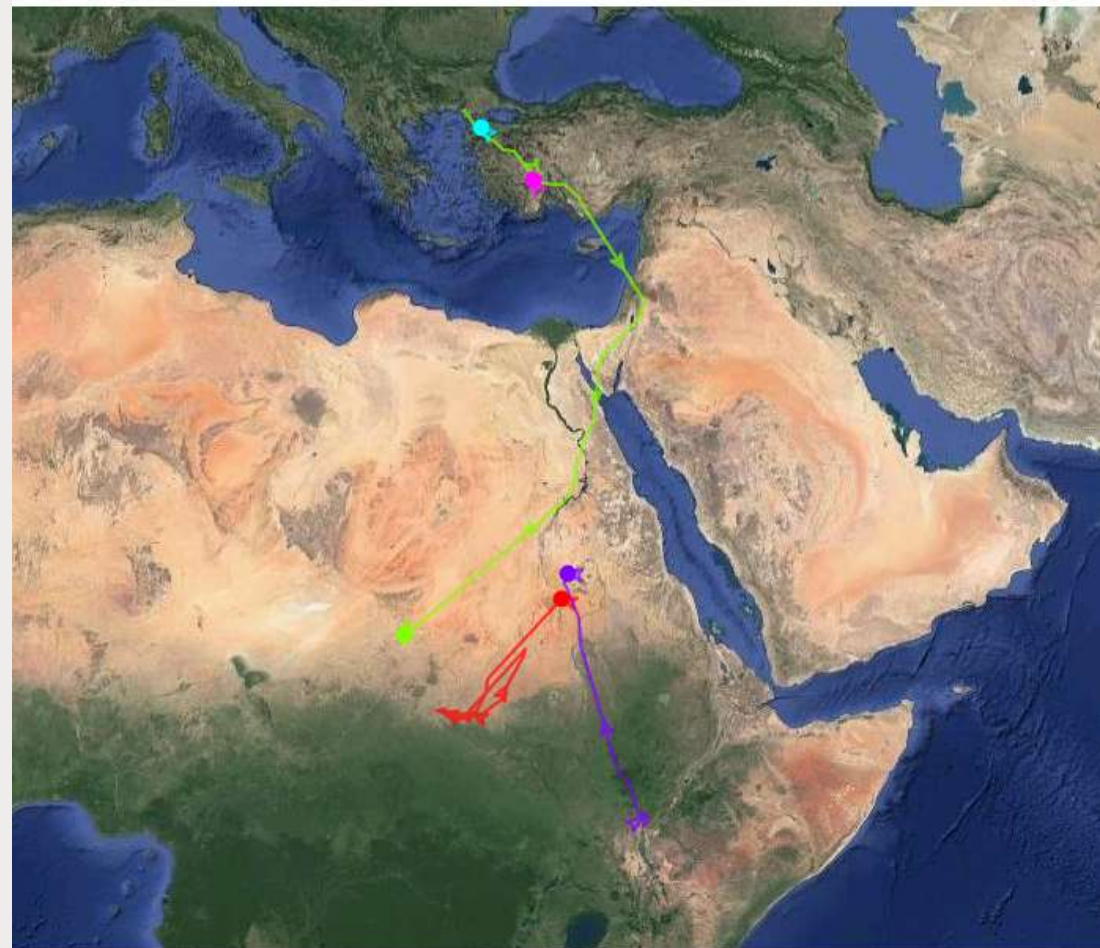
Ο ΦΔ Δ. Έβρου έχει κάνει > **9.100** δακτυλιώσεις σε πολλά είδη πουλιών την εξαετία 2010-2015

Αποτελεί τον σημαντικότερο τόπο διαχείμασης πουλιών σε εθνικό επίπεδο

Διατηρεί ολοκληρωμένη βάση δεδομένων

Τοποθέτηση πομπών και σε νεαρούς Πελαργούς

Ο ΦΔ Δ. Έβρου παρακολουθεί το ταξίδι των πελαργών

ΕΒΡΟΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΕΛΕΚΑΝΩΝ

1η Απογραφή Πελεκάνων Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Τουρκίας
100 υγρότοποι, 7 χώρες, 1 απόγευμα

Διεθνής απογραφή **αργυροπελεκάνου** (*Pelecanus crispus*) και
ροδοπελεκάνου (*Pelecanus onocrotalus*)

Συνολικά καταμετρήθηκαν οι πελεκάνοι σε **98** υγροτόπους.

Συμμετείχαν Φορείς Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων (12 στην Ελλάδα, 1 στην Αλβανία και 1 στο Μαυροβούνιο) κ.λπ.

Κατασκευή νησίδων στη λίμνη Κερκίνη, με σκοπό

A) τη φωλαιοποίηση ιδιαίτερα των **πελεκάνων** που φωλιάζουν στο έδαφος

B) την παροχή θέσεων ανάπαυσης την άνοιξη για τα είδη που διαβιούν στην λίμνη

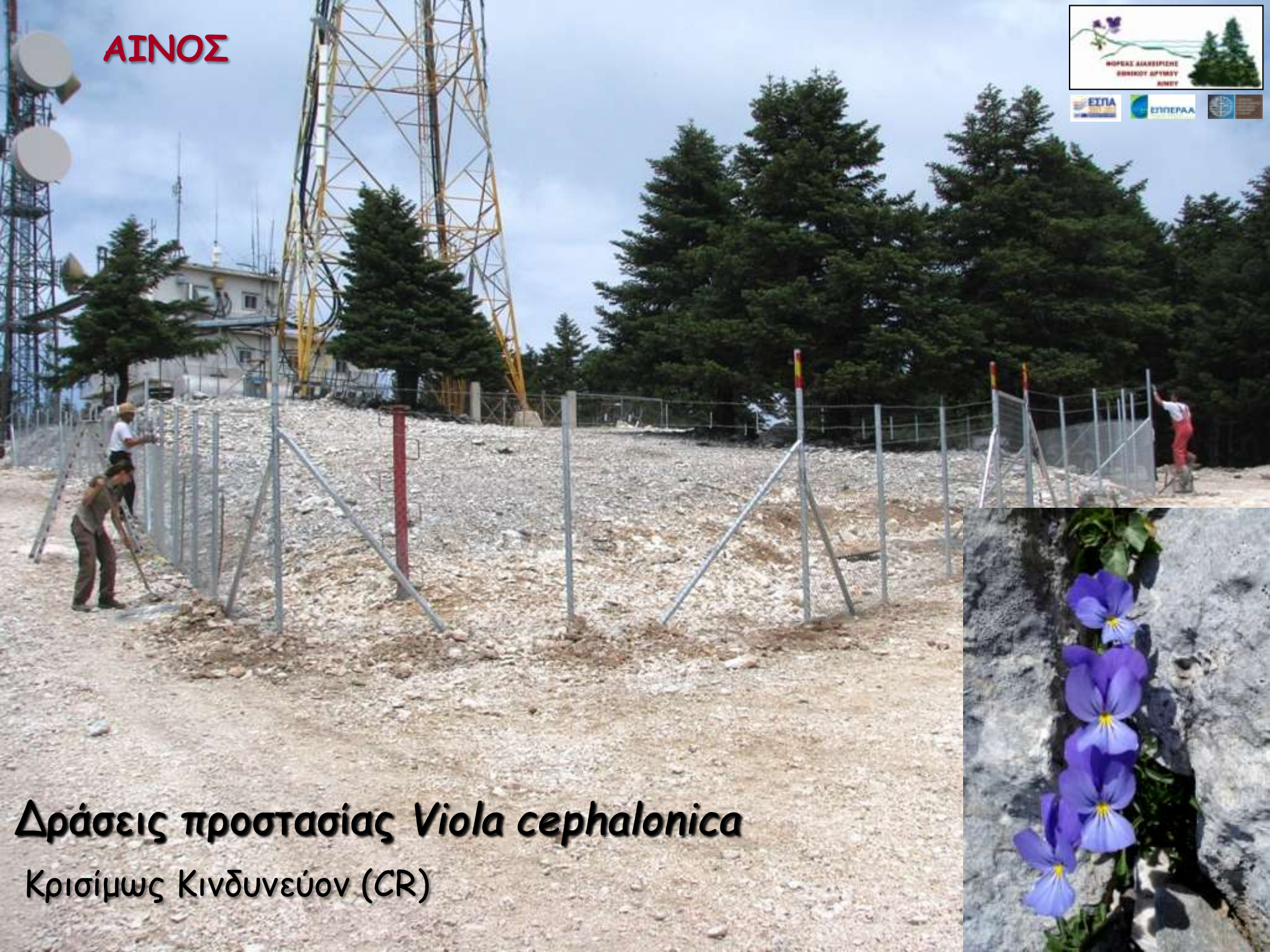
Ο **αργυροπελεκάνος** φωλιάζει στις παλιότερες τεχνητές πλατφόρμες

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: πρώτη φορά στην Κερκίνη φωλαιοποίηση **ροδοπελεκάνων** (περίπου 10 ζευγάρια από τα οποία γεννήθηκαν και 5 νεαρά πουλιά)

Κοπή βλάστησης παραλίμνια της Μικρής Πρέσπας

Δράσεις προστασίας *Viola cerhalonica*
Κρισίμως Κινδυνεύον (CR)

Δημιουργία Τράπεζας Γενετικού Υλικού

Thymus holosericeus

Stachys parolinii

Viola cephalonica

Fritillaria mutabilis

Αρτίβλαστα θυμαριού

**Αναγέννησης
Ελάτης**

ΔΑΔΙΑ

Διαχείριση Διακένων για βελτίωση του ενδιαιτήματος της άγριας πανίδας και ενίσχυση της αντιπυρικής προστασίας

•Το έργο έχει διπλό σκοπό να διατηρήσει μικρά ανοίγματα – διάκενα μέσα στο δάσος για την βελτίωση και διατήρηση της βιοποικιλότητας της άγριας πανίδας, την μείωση της καύσιμης ύλης και την διάσπαση – διακοπή της οριζόντιας συνέχειας της βλάστησης (ως καύσιμης ύλης).

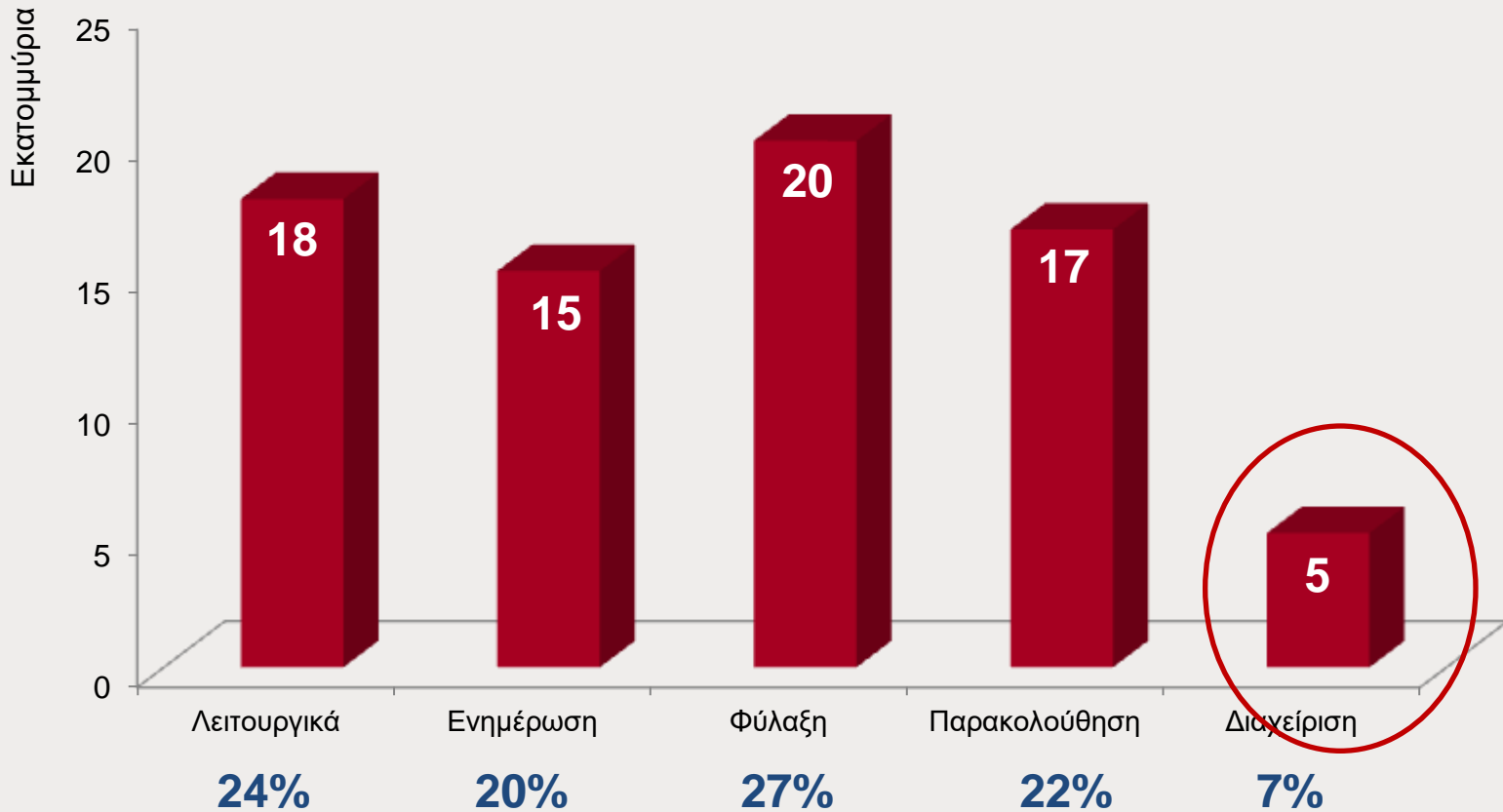
•Αποτελεί πιλοτική εφαρμογή η οποία εφαρμόζεται για 1^η φορά με προοπτική να εφαρμοστεί και σε άλλες ανάλογες περιοχές, προκειμένου να συμβάλει στην διατήρηση της ετερογένειας και μωσαϊκότητας του τοπίου

Τι έχουν κάνει μέχρι σήμερα οι ΦΔ

Πού εντοπίζονται οι ελλείψεις

Πού πρέπει να εστιάσουν στην παρούσα
προγραμματική

Κόστος επιμέρους δράσεων μαζί με το μισθολογικό τους κόστος

Ποιος είναι ο λόγος για τη μικρή απόδοση στην υλοποίηση διαχειριστικών δράσεων;

Άγνοια ΔΣ;

Μη κατάλληλες ειδικότητες στο προσωπικό;

Διαχειριστική ανεπάρκεια ΦΔ;

Χρονοβόρες διαδικασίες;

Περιορισμένοι πόροι;

Ποιος είναι ο λόγος για τη μικρή απόδοση στην υλοποίηση διαχειριστικών δράσεων;

**Είναι μόνο η δυσκολία υλοποίησης
ή
απουσιάζει και κάποια στρατηγική;**

Τι έχουν κάνει μέχρι σήμερα οι ΦΔ

Πού εντοπίζονται οι ελλείψεις

Πού πρέπει να εστιάσουν στην παρούσα
προγραμματική περίοδο

Κατηγορίες δράσεων και προτεραιοποίησή τους

- Δράσεις διαχείρισης με στόχο τη βελτίωσης του βαθμού διατήρησης ειδών και ΤΟ κοινοτικού ενδιαφέροντος με μη ικανοποιητικό βαθμό διατήρησης
- Δράσεις διαχείρισης, προστασίας ή παρακολούθησης ειδών εθνικού ενδιαφέροντος
- Μελέτες, παρακολούθηση, σχεδιασμός
- Δράσεις δικτύωσης
- Επιστημονική τεκμηρίωση
- Προβολή των έργων που υλοποιούνται

Κατηγορίες δράσεων και προτεραιοποίησή τους

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	Ποσόστωση ανά κατηγορία δράσης
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	Το ελάχιστο 50 %
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΜΕΛΕΤΕΣ - ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ εκτός εποπτείας	
ΔΙΚΤΥΩΣΗ	Έως 15 %
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ	
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	

Κατηγορίες δράσεων και προτεραιοποίησή τους

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	Ποσόστωση ανά κατηγορία δράσης
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	Το ελάχιστο 50 %
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΜΕΛΕΤΕΣ - ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ εκτός εποπτείας	
ΔΙΚΤΥΩΣΗ	Έως 15 %
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ	
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	

Το έργο της εποπτείας

έδωσε σημαντικά στοιχεία

**Κυρίως
τον βαθμό διατήρησης,
τις επιθυμητές τιμές αναφοράς και
τους στόχους διατήρησης ειδών και ΤΟ**

Το έργο της εποπτείας

έδωσε σημαντικά στοιχεία

Κυρίως
τον βαθμό διατήρησης,
τις επιθυμητές τιμές αναφοράς και
τους στόχους διατήρησης ειδών και ΤΟ

Το έργο της εποπτείας

έδωσε σημαντικά στοιχεία

Κυρίως
τον βαθμό διατήρησης,
τις επιθυμητές τιμές αναφοράς και
τους στόχους διατήρησης ειδών και ΤΟ

Το έργο της εποπτείας

έδωσε σημαντικά στοιχεία

Κυρίως
τον βαθμό διατήρησης,
τις επιθυμητές τιμές αναφοράς και
τους στόχους διατήρησης ειδών και ΤΟ

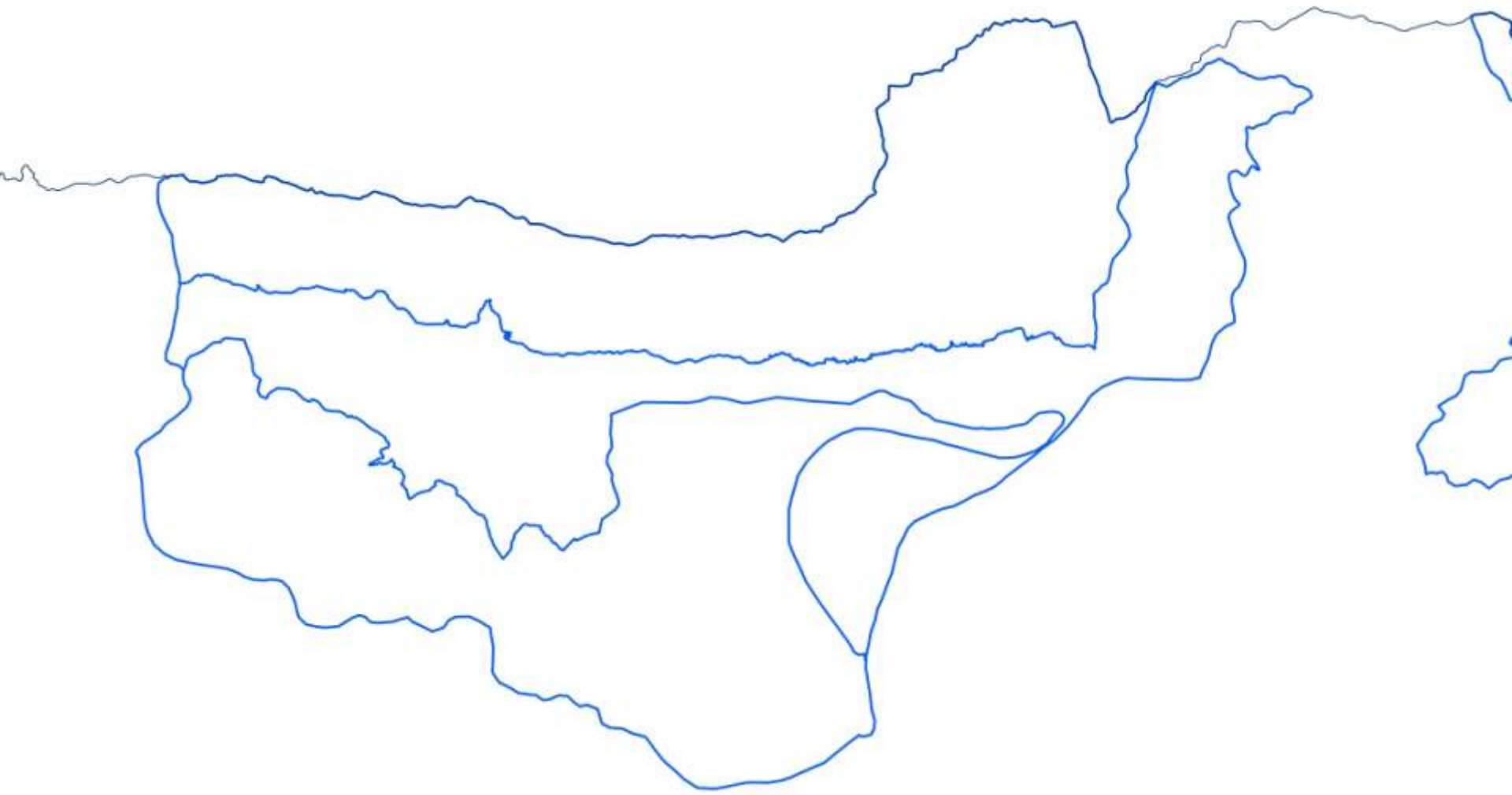
...και τις νέες περιοχές Natura
και μεθοδολογία για τη νέα εποπτεία

Το έργο της χαρτογράφησης

Βελτίωση της χαρτογράφησης

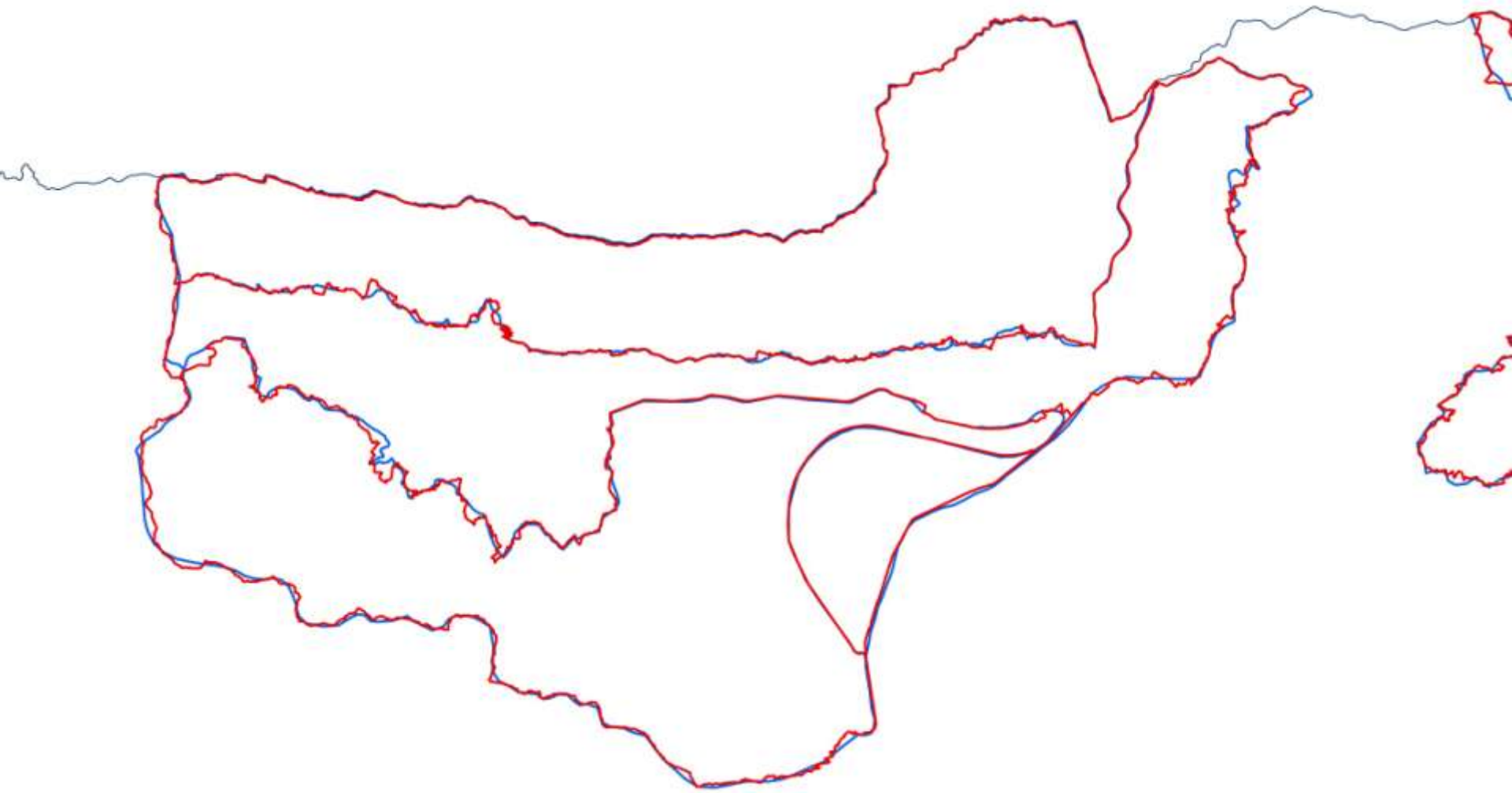
- των εξωτερικών ορίων των περιοχών Natura
- των τύπων οικοτόπων στα χερσαία τμήματα των περιοχών Natura

Χαρτογράφηση εξωτερικών ορίων 2001

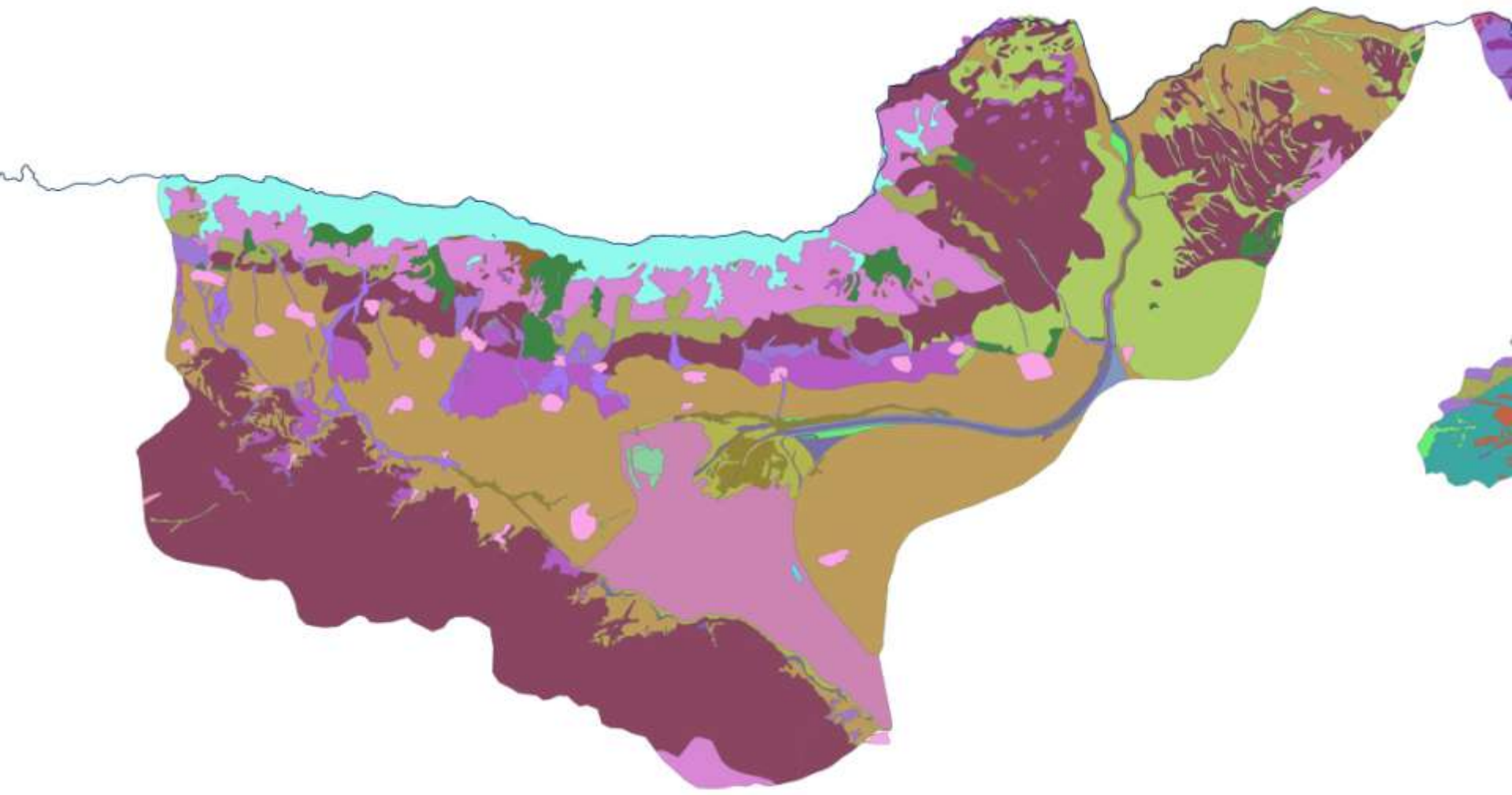
Χαρτογράφηση εξωτερικών ορίων 2001

Χαρτογράφηση εξωτερικών ορίων 2015

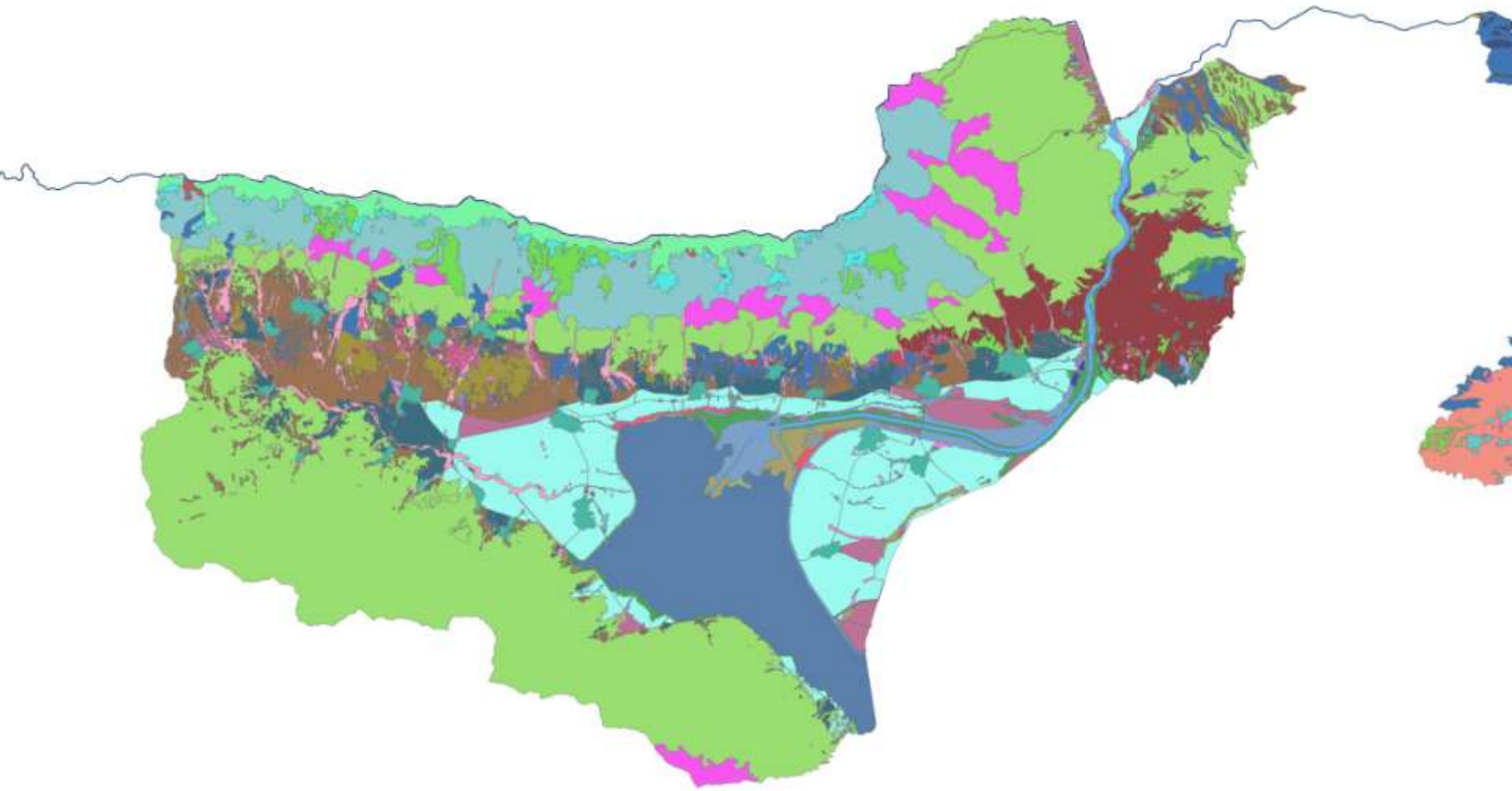

Χαρτογράφηση οικοτόπων 2001

Χαρτογράφηση οικοτόπων 2015

Ένας ΦΔ μπορεί να βοηθήσει στην καταγραφή λαθών και ανακρίβειών στη χαρτογράφηση της ΕΚΧΑ

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ

Προετοιμασία ΤΔΠΠ

Δυσκολίες λόγω

- απουσίας γνώσης για τις νέες περιοχές και
- απαιτήσεων για συνεργασίες για τις οποίες όμως δεν είναι ανοιχτοί οι δρόμοι

Ανανέωση υφιστάμενων ΔΣ

Συγκρότηση ΔΣ νέων ΦΔ

Προκήρυξη θέσεων Αορίστου Χρόνου

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΕΧΟΥΝ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΟΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΔΩΣΕΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ;

1^η Πράξη: 3^ο ΚΠΣ (2000-2006)

Ενεργός χρόνος 4 έτη (2006-2009)

Υλοποιήθηκαν δράσεις για 35.000.000 ευρώ

26 Φορείς Διαχείρισης

2^η Πράξη: ΕΣΠΑ 2007-2013

Ενεργός χρόνος 6 έτη (2010-2015)

Υλοποιήθηκαν δράσεις για 74.000.000 ευρώ

28 Φορείς Διαχείρισης

3^η Πράξη: ΕΣΠΑ 2014-2020

Πρόσκληση για δράσεις 40.000.000 ευρώ

36 Φορείς Διαχείρισης

3ο ΚΠΣ

ΕΣΠΑ 07-13

